

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av diverse fynd från arkeologisk utgrävning, SA 200015, Kyrkogatan Malmö

Linderson, Hans

2021

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2021). *Dendrokronologisk analys av diverse fynd från arkeologisk utgrävning, SA 200015, Kyrkogatan Malmö*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2021:94). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

04 November 2021

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2021:94
Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV DIVERSE FYND FRÅN
ARKEOLOGISK UTGRÄVNING, SA 200015, KYRKO GATAN MALMÖ**

Uppdragsgivare: fakturor@sydsvenskarkeologi.se Märkning: Projekt 200015 Joakim Frejd /Joakim Frejd Sydsvensk Arkeologi AB

Område: Malmö **Prov nr:** 69344-350 **Antal såg+vedprov:** 7+1

Dendrokronologiskt objekt:

Resultat:

Dendro nr:	Provnr; Beskrivning	Trädslag	Antal år (1 radie om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)	Kommentarer; mer vågad bestämning
69644	1;vattenledn	Tall	52;3	Sp 38 W?	1767	1767-1785	V 1767/68
69645	2; pale	Bok	153;2	B	(1581+c10)	Ej säker	(1588-1594)
69646	3;spets påle	Bok	29	B		V	
69647	4; spets påle	Asp	17	B		V	
69648	5; spets påle	Bok	13	B		V	
69649	Bräda ej id	Tall	129	Sp 61, W?	1776	1776-1805	1776-1790
69650	7;tunn-lock	Ek	131	Ej Sp	1282	E 1291	;1295-1350
ved	Ved 6, Risbädd	Salix	1;10	B	Ej datering	-	Pil 1 ÅR skott; -

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Vattenledning prov 69644 (1)

Tallvirket är avverkat **1767-1785** i södra Götaland, mest sannolikt vinterhalvåret 1767/68 i **Småland**.

Bräda, spontad prov 69649 (inget angivet id)

Tallvirket är avverkat **1776-1805** i sydöstra Götaland, mest sannolikt vinterhalvåret 1776-1790 i **Kalmar län**.

Tunnlock prov 69650 (7)

Ekvirket är avverkat efter 1291 i **norra eller mellersta Tyskland**, mest sannolikt under åren **1295-1350**.

Grövre påle, prov 69645 (2)

Bokpålen är troligtvis avverkad 1588-1594, den dateras bäst mot en brunn på Blekhagen i Lund. Trädet som är cirka 170 år, är mycket tätvuxet i slutet av dess levnad som det ofta blir i en allt tätare skog. Detta leder till en bredare felmarginal för fällningstiden trots att barken finns kvar på provet.

Övriga prov (3, 4, 5, 6)

Dessa har inte varit möjliga att datera, samtliga är avverkade under trädens viloperiod, "vinterhalvåret". Pålarna består av bok (*Fagus sp*) och asp (*Populus sp*). Risbädden, prov 6 är av pil/sälg/vide virke (*salix sp*), alla ett åriga skott. Sannolikt är det ett flätverk av pilskott, de kan med lätthet bli 1-2 meter långa.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroiditetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med ”+n”.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen ”ew” eller ”lw” dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). ”nära vankant” uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (”ej sp”) anges en så kallad ”efterdatering” (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges ”ej datering”. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891